

staarden ons een paar schitterende oogen vrijpostig aan. Zoo hebben wij het aardige vlugge diertje een paar dagen gadegeslagen.

Op 8 Nov. 1941 waren wij bezig met het afnemen van de nestkastjes, teneinde ze na een grondige reiniging voorloopig op te bergen. Toen ons bleek, dat een der kastjes wat zwaarder was dan de andere, tilden we voorzichtig het deksel op en ontdekten een Eikelmuis in haar winterslaap.

Veel beter dan eenige maanden geleden in dat oude merelnest konden we nu op ons gemak de muis in haar slaap bezichtigen. Daar lag dan het anders zoo bloeddorstige diertje op haar rug op een zacht bedje van Canada's bladeren, die ze zelf in het kastje had gebracht, want koolmeezen gebruiken voor haar nest geen populierbladeren. De kop was voorovergebogen, zoodat de snuit op de borst rustte, terwijl de achterpooten naar boven en de voorpooten naar beneden waren gevouwen. De pluimstaart lag netjes geschikt over de geheele lengte van het onderlijf.

Toen we de vliegopening van het kastje met een karton hadden afgesloten reden we naar huis. Daar aangekomen, wilden we het slapende diertje aan de huisgenoten laten zien, doch wie schetst onze verbazing, toen de muis met een sierlijken boog uit het kastje sprong en wegvluchtte achter een kast.

We hielden krijgsraad en waren het spoedig eens. De kast werd een eindje van den muur geschoven en met behulp van een zaklantaarn ontdekten we spoedig de muis. Het nestkastje werd met de opening naar voren tusschen kast en muur geplaatst, van de andere zijde werd voorzichtig met een stok gepord en waarachtig daar wandelde onze vluchteling netjes haar gevangenis in. We hingen het kastje tegen een boom teneinde zoo nu en dan de muis in haar winterslaap te observeeren maar eenige dagen later was het karton voor de vliegopening stuk gebeten en we zagen nog juist de muis vluchten tusschen de steenen van onzen rotstuijn.

Uit deze waarneming kunnen we opmaken, dat de winterslaap van de Eikelmuis aanvankelijk niet heel vast is en later, bij het invallen van de koude eerst echt wordt.

De Eikelmuis is buiten twijfel zeer schadelijk voor den vogelstand, maar het is de vraag, of daarom het fraaie en interessante dier bestreden zou moeten worden. Ik heb die vraag voorgelegd aan eenige kenners van de Limburgsche en Nederlandsche fauna en zij komen vrijwel eenstemmig tot de conclusie, dat er geen sprake mag zijn van verdelging van een zoo merkwaardig en bij ons zoo zeldzaam dier. De rekening van nut en schade is bij zoo'n alleseter ook zeer ingewikkeld.

Dus voorloopig met rust laten.
Maastricht.

JAC. SCHOEMAKERS.

Bekort uit een voordracht op 4 Februari '42 gehouden in het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

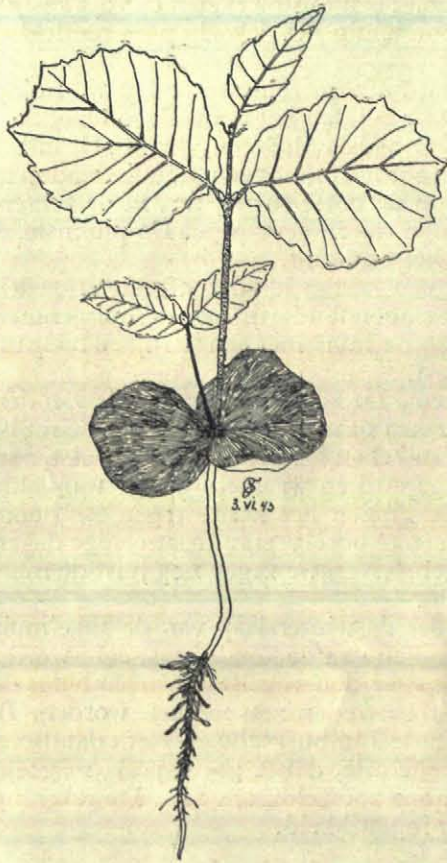
VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

Toen verleden jaar de Beuk zijn vruchten strooide kwamen met vereende krachten mensch en dier daar op af, van kleine kinderen tot ouden van dagen, die het bukken al bijna verleerd hadden. De eigenlijke rechthebbenden, de Vinken en Keepen kwamen bij duizenden en met hen de Koolmeezen, de Glanskoppen, zwarte Meezen, dikke Groenvinken, Gaaien, Kraaien, Roeken, Eekhoorns, Boschuizen, zelfs Boomklevers en Duiven. Dat duurde den heelen sneeuwrijen winter door en het bladerdek werd ter dege omgewerkt. Vele van die klanten legden voorraden aan, niet alleen de Gaaien en de Eekhoorns, maar ook een paar soorten van Meezen, de Boomklevers en de Boschuizen.

Het leek wel of er geen enkel beukenootje zou overblijven om nieuwen opslag te leveren. Maar toen April aanbrak, verscheen het eene kiemplantje na het andere, bij honderden, bij duizenden. Eerst tilden ze hun bruine glanzige hoedjes boven den grond, dan werden die afgeworpen en de dikke kiemlobben ontplooiden zich, glimmend donkergroen aan de bovenzij, spierwit van onderen. Onder de beuken stonden ze mannetje aan mannetje, elkander verdringend en verder tusschen de dennen, in de larixlaan, in den moestuin zag je ze afzonderlijk of in groepjes van wel tot tien of twaalf stuks toe. Dat waren de resten van de voorraden, die de zorgzame vogels en zoogdieren hadden verzameld. Zoowel onder de beuken als elders zag je

dikwijls tweetalen, hoogstwaarschijnlijk afkomstig van napjes, die in geheel waren geplukt of afgevallen en uit elk der twee vruchtjes kwam dan zoo'n kiemling. Uit zoo'n tweetal kan zich dan een „dubbele beuk” ontwikkelen en uit die voorraadschuren groeien wel veelstammige beuken.

Die kiemplanten houden nu gelijken tred met de boomen, waarvan zij afkomstig zijn. Wanneer de lange beukenknoppen zich gaan strekken en ontplooiën, dan doet het pluimpje dat tusschen de kiemlobben zit, hetzelfde en er schiet een stengel lid omhoog, met twee tegenoverelkaar staande bladeren; het eenige tijdstip in het wellicht driehonderdjarig bestaan van een beuk, dat hij tegenoverstaande bladeren heeft. Die stengel groeit nog een eindje verder en sluit dan af met één enkel blad benevens een knop, eigenlijk een okselknop, maar zich gedragende als een eindknop. Daarmee is de lengtegroei voor dit jaar afgesloten. En, merkwaardig genoeg, juist terzelfder tijd sluiten ook de nieuwe loten aan de groote beuken precies op dezelfde manier hun lengtegroei af. Wij weten echter uit ervaring, dat in Juli sommige van die eindknoppen weer gaan doorgroeien, het St. Janslot, zoo bekend van eiken maar dat, hoewel niet zoo dikwijls, ook uitschiet bij beuken en andere boomen. Inderdaad maken sommige van onze kiemplantjes ook op hun manier zulk zomerlot.

Het eerste bladpaar vertoont veel afwijkingen in vorm en nervatuur, vaak een veel scherper gezaagden bladrand, onduidelijke toppen en er zijn er wel, die veel hebben van een hazelaarblad.

In de oksels van die bladeren bevinden zich ook knoppen. Wanneer die uitloopen en de toploot te niet gaat, dan kunnen ook alweer dubbele beuken ontstaan.

Soms schiet uit de oksel van de kiemlobben ook een zijtak omhoog.

Hoeveel van die miljoenen beukjes worden nu tot werkelijke boomen? Wel, van begin af vallen er al dadelijk uit. Sommige brengen het niet verder dan ontkiemen en werpen niet eens hun mutsje af. Andere blijven al steken na de ontplooiing van de kiemlobben of bij het eerste bladpaar. Van de 48 plantjes die ik telde op een kwartmeter in het vier-

kant bereikten er slechts 9 de normale afsluiting. Hoeveel er daarvan overblijven, zal de tijd leeren.

Dit jaar is voor de ontkieming en voor den eersten groei van de jonge plantjes wel zeer gunstig geweest. In 1944 zullen wij er minder zien, want de beuken hebben dit jaar weinig of niet gebloeid.

Het is wel aardig, om op weinig gestoorde plaatsen, waar beuken opslaan, eens de verschillende jaargangen uit te zoeken bij de jongere planten. Heel duidelijk blijken dan de hiaten, veroorzaakt door „vruchteloze” jaren.

Over de lotgevallen van de wortels van zoo'n plantje moeten wij het ook eens hebben.

JAC. P. THIJSE.

BOEKBESPREKING.

G. KREDIET: *Zoogdierintersexualiteit* (Noorduyn's Wetenschappelijke Reeks No. 7), 135 pp., met 30 figuren. Gorkum 1942. Prijs. f 2.40.

Prof. Krediet gaat in dit boekje na, hoe de zgn. intersexen bij zoogdieren ontstaan, die merkwaardige individuen die hun ontwikkeling als mannetje begonnen zijn, maar een gedeeltelijke wijziging in vrouwelijke richting ondergaan hebben, of omgekeerd. Het boekje sluit min of meer aan bij dat van Dr. Van Oordt, dat in de Febr. afl. werd besproken. Een apart hoofdstuk is gewijd aan de runderkwenen of -kweeën. De schrijver is er m.i. in geslaagd, de verschijnselen en problemen eenvoudig en begrijpelijk te behandelen.

N. TINBERGEN.